

Mlinovi na rijeci Ljutoj u Konavlima (165-176) naslovljeno je istraživanje Nika Kapetanića. Radi se o povijesnom pregledu mlinarstva u Konavlima u rasponu od ulaska Konavala u sastav Dubrovačke Republike do u 20. stoljeće.

Patricija Veramenta-Paviša objavljuje rad *Golubarda u Čelopcima* (177-197), gdje izlaže o rečenom golubarniku kao o jedinstvenom sačuvanom primjerku gospodarske arhitekture iz renesansnog vremena. Predlaže moguću promatračko-dojavnu funkciju golubarde u sigurnosnom sustavu Republike.

Irvin Lukežić u radu *Neostvoreni projekt riječkih preporodnih novina* (199-222) podsjeća na zaboravljenog preporoditelja Frana Mata Kovačevića i njegove zamisli, te upozorava na Lukežićevu korespondenciju s Antunom Kaznačićem i Ivanom Augustom Kaznačićem iz Dubrovnika.

Dobrotski kapetan Pavao Đurov Kamenarović (1696-1787), (223-245), jedan od najuglednijih Bokelja 18. stoljeća, tema je Lovorke Čoralić. Pristupa joj korištenjem građe kotorskog arhiva i Arhiva bratovštine Sv. Jurja i Tripuna u Veneciji. Objavljuje i prijepis njegove oporuke i kodicila.

Novi podaci o romanistici Eleni Eberwein-Dabovich (247-262) plod su istraživanja Žarka Muljačića. Upozoravaju nas na podrijetlo i sudbinu kod nas inače slabo poznate znanstvenice, koja ne izaziva interes samo svojim studijama o romanskim književnostima, nego i hrabrim stavom unutar sveučilišne zajednice u vrijeme nacizma.

Ivica Prlander

ODLUKE DUBROVAČKIH VIJEĆA 1390-1392, MONUMENTA HISTORICA RAGUSINA

KNJ. 6, HAZU ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI U DUBROVNIKU, ZAGREB
– DUBROVNIK 2005., PRIPREMILI
NELLA LONZA I ZDRAVKO ŠUNDRICA

Istraživanje dubrovačke srednjovjekovne povijesti, ali i povijesti susjednih zemalja, s obziroma naučestalost upotrebe, zapravo je nezamislivo bez dragocjenih obavijesti što ih daju odluke vijeća (reformationes), Velikog, Malog i Umoljenih. Drži se kako se negdje potkraj XIII. stoljeća napušta praksa njihovog bilježenja na listine, te se počinju upisivati u knjige. Odluke su nam sačuvane od 1301., ali ne bez praznina u slijedu. Sve do XVIII. stoljeća, uz svega dva izuzetka, upisuju se latinskim jezikom.

Temeljem Tkalčićevih i Gelcichevih prijepisa najstarije knjige odluka (1301-1306; 1311-1314; 1318-1320; 1322-1333; 1366; 1343-1352; 1356-1367; 1378-1379) publicirane su još krajem XIX. stoljeća u seriji Monumenta Ragusina JAZU. Nakon polustoljetne stanke, pedesetih godina XX. stoljeća, projekt izdavanja odluka vijeća nastavljaju Mihajlo Dinić i SANU. Objavljuju se odluke vijeća do kraja 1389. godine (Odluke veća Dubrovačke Republike I i II; M. Dinić, Iz dubrovačkog arhiva, I). Na taj način je, doduše ne uvijek s istom pouzdanosti, bilo pokriveno razdoblje do 1390. godine.

Usljedila je ponovno polustoljetna stanka. Sada se ovaj iznimno vrijedan projekt nastavlja pod okriljem HAZU.

Naime, Nella se Lonza odlučila na pot-hvat publiciranja odluka u rasponu što dijeli 1389. od 1415. godine, kada se u praksi dubrovačke kancelarije konačno razdvajaju odluke triju vijeća u zasebne knjige.

U prvom, upravo objavljenom svesku, tiskane su odluke za 1390-1392. Sačuvane su u dijelu 28 i 29 svesku Reformationes. Pothvat je bio olakšan činjenicom da se u ostavštini Zdravka Šundrice nalazio transkript rečenih odluka. N. Lonza je kolacionirala prijepis s originalom iz Državnog arhiva u Dubrovniku, oblikovala konačni tekst za tiskanje, te mu pridodala osobno, toponimsko i predmetno kazalo. "Ovaj svezak pripremljen je tako u dvije faze koje dijeli nekoliko desetljeća i plod je rada dvoje autora koji se nikada nisu sreli."

Vrsnoća izdanja što je konačno pred nama, kao i rastući ugled Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, držimo, jamče uspješan završetak dragocjenog projekta bez nove polustoljetne stanke. A on podrazumijeva i "popravljanje" izdanja onog dijela građe izdanog još u pretposljednem stoljeću.

Ivica Prlender

ANTIČKI GRAD NA ISTOČNOM JADRANU

MATE SUIĆ, UR. MARINA ŠEGVIĆ,
GOLDEN MARKETING, ZAGREB, 2003.

Povjesničar, arheolog i klasični filolog, prof. dr. Mate Suić, prvi put je izdao kapitalno djelo *Antički grad na istočnom Jadranu* godine 1976. Bogato iskustvo u proučavanju našeg antičkog urbanističkog naslijeđa pomoglo mu je stvoriti potpunu kulturno-povijesnu sintezu. Prof. Suić je, naime, nakon Drugoga svjetskog rata živio u Zadru, djelovao kao ravnatelj tamošnjeg Arheološkog muzeja i profesor stare povijesti na Filozofskom fakultetu. Radio je na obnovi Zadra, izvrsnog primjera antičkoga grada na našoj obali, nakon čega je počeo istraživati i druge gradove naše antike, njihove osobitosti i sve aspekte njihova razvoja. Rezultatom je bila knjiga *Antički grad...* Ni prije ni poslije nije nastala druga koja bi jednako iscrpno obradila problematiku antičkog urbanizma u nas. Stoga je autor odlučio sa suradnicima nanovo prirediti knjigu i obogatiti je novim istraživanjima i saznanjima. Konceptcija djela ostala je ista, a promjene je autor temeljio na sustavnoj analizi kontinuiteta urbane kulture i na novim terenskim istraživanjima. Stručni tim Suićevih suradnika proveo je njegove ideje i namjere u djelo. Prilagodio je sve dodatke, osuvremenio jezik, ali i uspio zadržati autorov osobni stil. Dužnost glavne urednice preuzela je prof. Marina Šegvić. Recenzenti knjige su prof. dr. Petar Selem i prof. dr. Igor Fisković.

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

Godina LVIII
Zagreb 2005.

UDK 93/99

ISSN 0351-2193

Historijski zbornik, god. LVIII, str. 1-244, Zagreb 2005.

Izdavač

Društvo za hrvatsku povjesnicu

Redakcijski odbor

Slaven Bertoša

Mirjana Gross

Tvrtko Jakovina

Ivan Kampuš

Franko Mirošević

Ivica Prlender

Tomislav Raukar

Petar Strčić

Glavni i odgovorni urednik

Ivica Prlender

Članci i rasprave iz časopisa Historijski zbornik su referirani u publikacijama:

ABC Clio

Historical Abstracts

America: History and Life

Adresa uredništva

Društvo za hrvatsku povjesnicu, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 10000 Zagreb, I. Lučića 3, Hrvatska

Časopis izlazi jednom godišnje.

Izdanje časopisa sufinancira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH

Grafička priprema i tisak:

Ibis-grafika, IV Ravnice 25, Zagreb